

ILGA ŠUPLINSKA

Rēzeknes Augstskola
ilga.suplinska@ru.lv

Ticējumu izpratne un funkcionalitāte mūsdienās: Viļakas piemērs

Rēzeknes Augstskola reguāri veic lauka pētījumus, apzinot latgaliešu folkloru. Jau sesto gadu folkloras materiāli tiek apkopoti arī DVD, prezentējot kāda folkloras žanra vai elementa transformāciju mūsdienās, izsekojot novada folkloras tradīcijām un fiksējot spilgtākos folkloras teicējus.

2014. gada vasarā ekspedīcija noritēja Viļakā, centrējot folkloras apzināšanas darbu uz ticējumu žanru, noskaidrojot dažādu vecumposmu iedzīvotāju attieksmi pret šo folkloras žanru, pierakstot kā mūsdienu ticējumu piemērus, tā apkopojot pieredzi, kas Viļakas iedzīvotājiem ir palikusi mutvārdu pieredzes atmiņā no iepriekšējām paaudzēm.

Minētā pētījuma pamatmērķis - apzināt ticējumu funkcionalitāti, lietojuma biežumu, izdalīt būtiskākās sfēras, kur ticējumi ir aktuāli arī mūsdienās.

Viļakieši ir skeptiski pret ticējumu kā likteņa maģijas izpausmi, taču spilgti ir saglabājuši ticējumu utilitāro funkciju, tāpēc saimnieciskās maģijas izpratnē ticējumi tiek lietoti samērā bieži.

Īpaši nozīmīgi ir dabas vērojumi, kas tiek saistīti gan ar laika pareģošanu, gan ar noteiktu saimniecisku darbu veikšanu.

Pētījumā, izmantojot lingvokulturoloģijas pieeju, tiek piedāvāta ticējumu funkcionalitātes analīze, skatot ticējuma valodas īpatnības un fiksējot tā nestos kultūrkodus.